

ΤΑ ΤΡΙΑ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙΑ ΚΑΙ Η ΤΡΙΠΛΗ ΑΣΠΙΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Media: ΤΑ ΝΕΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ **Page:** 1,22,35 **Published at:** 08-04-2023

Author: **Surface:** 1573.09 cm² **Circulation:** 24590

Subjects:

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΑ ΤΡΙΑ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙΑ ΚΑΙ Η ΤΡΙΠΛΗ ΑΣΠΙΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΜΠΑΡΔΩΝΗΣ
Σ. 22, 35

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Τα τρία κοριτσάκια

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗ

Απ' το πρωί η Γεωργία, δασκάλα στο 15ο, έχει αυτό το βαρύ προαισθήμα – σαν να τσασπίζει κάποιος εντός της μαυρόχρωμα, επίμονα, τυραννικά, στους ρυθμούς της καρδιάς. Μετά της περνάει αυτή η σκοτεινή αίσθηση και πάλι ξανάρχεται. Σκέφτεται πως ίσως φταίει η σημερινή μέρα, η Μεγάλη Παρασκευή με το ανοιξιάτικο ρίγος της και το πένθος του Επιταφίου. Ίσως και όχι.

Το ίδιο άχθος ξανανοίθει τώρα που βράδιασε και ενώ ντύνει γρήγορα την πεντάχρονη κόρη της Αθανασία που φέτος τελειώνει τα νήπια. Της φοράει παντελονάκι μπλουτζίν, λευκό ποικασί με δαντελωτές γιακάδες που βγαίνουν από τον λαιμό του πράσινου περοκέ φούτερ και αθλητικά παπούτσια Nike. Στα μαλλιά της μικρής βάζει μια άσπρη στέκα με ροζ λουλουδάκι στην άκρη. Στο δωμάτιο περιμένουν οι δύο συνομιλικές, διδύμες φίλες της, η Μίνα και η Άννα μαζί με τη μαμά τους την Εύα, δικηγόρο (είναι και γείτονες) να ξεκινήσουν όλες μαζί για τον Επιτάφιο που έχει ήδη βγει από τον ναό του Αγίου Παντελεήμονα και ανεβαίνει την Οδό των Αμπελώνων. Η Μίνα και η Άννα φορούν καρό φουστίτσες, βυσσινί σακάκια και κόκκινα, δεκά λουστρίνια. Η μικρή Αθανασία βγαίνοντας παίρνει μαζί την κούκλα της, η Barbie extra blonde, ενώ η Μίνα έχει στα χέρια της μια πάνινη Little Dutch και η Άννα έναν λούτρινο αρκούδο πλασμένο για αγκαλιές, με μεγάλες πατούσες και έξυπνα μάτια.

Βγαίνοντας από την πολυκατοικία της οδού Δελφών για να συναντήσουν στη γωνία με Αμπελώνων τον Επιτάφιο που ανέρχεται, η Εύα λέει στη Γεωργία πως φαίνεται να έχει μεγάλη αδυναμία στη μικρή. Η Γεωργία τής θυμίζει πως είναι τριάντα έξι χρονών, πως τα τελευταία τρία χρόνια έκανε αποβολή δυο φορές, έχασε δυο παιδιά και πια όλη η αγάπη και ο τρόμος της πηγαίνουν στην Αθανασία. Ο άντρας σου; Ρωτάει η Εύα, που είναι χωρισμένη εδώ και μια διετία. Εμεινε στη Λάρισσα για δουλειές, τον περιμένο αύριο, να κάνουμε μαζί Πάσχα.

Έχει νυχτώσει. Οι δυο γυναίκες και τα τρία μικρά κοριτσάκια στέκονται στη γωνία ενώ ο Επιτάφιος είναι πια κοντά. Πολύς κόσμος παντού, γύρω, κι άλλοι που συρρέουν αθρόοι απ' τα παραδρόμια. Τα μπαλκόνια των πολυκατοικιών είναι φορτωμένα με ενοίκους που κρατούν κεριά και ραίνουν με ροδοπέταλα και λουλούδια την πομπή που περνάει από κάτω. Στα πεζοδρόμια αρκετοί πάγκοι πωλούν λαμπάδες του Πάσχα. Ελαφρό ζέφυρο του Απριλίου φυσούν προς τα δω και φέρνουν αρώματα κι ευωδίες απ' τον Επιτάφιο που σιμώνει αργά, τελετουργικά και είναι στολισμένος περίτεχνα με χιλιάδες άνθη: γαρύφαλα, τριαντάφυλλα, ορχιδέες, αγριόχορτα, μαργαρίτες, κρίνους, άνθη λεμονιάς, και βιολέτες που περιβάλλουν το μεγαλοπρεπές, δίπατο, ξυλόγλυπτο κουβούκλιο το οποίο τελειώνει άνω σε καμάρες και σε έναν κεντρικό μικρό τρούλο με απαστράπτοντα σταυρό. Στο πρώτο πάτωμα επάνω σε «σινδόνη καθαρά», μεταξένια, με κεντήματα και χρυσά κρόσσια, κείται το σεπτό σώμα του Ιησού αρωματισμένο με μύρα ανάμεσα σε γιρλάντες μενεξέδων και

στεφάνια δάφνης. Ακουγεται από μακριά, σαν βογγητό, σαν κραυγή:

...Ο συνέχων τα πάντα επί σταυρού ανυψώθη...

Προηγούνται οι ιερείς ντυμένοι με λευκόχρυσά άμφια και περπατώντας βαριά, ακολουθεί ο λαμπρός Επιτάφιος μέσα σε άπλετη δόξα και φως – τον μεταφέρουν στους ώμους τέσσερα γερά, λαϊκά παλικάρια. Κατόπιν ακολουθούν νεαροί έφηβοι με λευκά, μακριά φουστάνια που κρατούν εξαπτερύγα, η φιλαρμονική ντυμένη στα μπλε, ένα άγνυμα ένοπλων στρατιωτών και ναυτών και πίσω ο ευκατάνυκτος λαός, που προχωρεί αργά, κρατώντας κεριά και ψέλνοντας μαζί με τους ιερείς τον Επιτάφιο Θρήνο:

...Ο εν υψίστοις οίκων, εν τάφω σμικρό ξενοδοχείται...

... Η ζοή σου εν τάφω κατετέθη Χριστέ, και Αγγέλων στρατιαί εξελπίττοντο...

Η Γεωργία και η Εύα σταυροκοπιούνται όπως πολλοί γύρω ενώ μπροστά τους στέκουν αμήχανα τα τρία νήπια που κοιτάζουν με δέος, μη καταλαβαίνοντας και βασιανίζοντας τις κούκλες τους – ο Επιτάφιος περνάει μπροστά τους και όλες μαζί παρασύρονται από το πλήθος πίσω και μέσα στον λαό που ακολουθεί τη λιτάνευση. Η μεγάλη, τεράστια πομπή προχωρεί ψέλνοντας, κινείται αργά και τελετουργικά ανεβαίνοντας την Οδό Αμπελώνων. Τα τρία κοριτσάκια βαδίζουν ακανόνιστα, οι δυο γυναίκες συναντούν άλλη μία γειτόνισσα και πίνουν χαμηλόφωνα την κουβέντα περπατώντας. Η Γεωργία έχει το μάτι της και στα παιδιά που γλιστρούν μπρο-

στά αλλά και πίσω ακατάστατα, χάνονται και ξαναεμφανίζονται παίζοντας κρυφτό μέσα στο πλήθος, κυνηγούνται και φωνάζουν ανάμεσα στις σκιές και στα φώτα των κεριών και των λαμπάδων που τρεποπαίζουν – πότε ακούγονται στην πλάτη τους, μετά περνούν μπροστά και πάλι το ίδιο. Τους φωνάζει να προσέχουν, να μην απομακρύνονται.

Η νύχτα που πυκνώνει είναι δροσερή, ανοιξιάτικη αλλά και με μια περίεργη, αιωρούμενη αίσθηση ζόφου – όπως κάθε Μεγάλη Παρασκευή. Η λιτανεία με τον Επιτάφιο έχει ανεβεί όλη την Αμπελώνων κατόπι στρίβει στην οδό Κοραή, μετά στην Ελευθερίας και πάλι πίσω – διαγράφει δηλαδή ένα μεγάλο ολόκληρο τετράγωνο, περιπλέοντας όλον σχεδόν τον συνοικισμό και ύστερα στρέφει παίρνοντας την κατεύθυνση της επιστροφής προς την εκκλησία του Αγίου Παντελεήμονα. Φτάνοντας στο ύψος της Οδού Δελφών, οι δυο γυναίκες, η Γεωργία και η Εύα, που συνεχίζουν να περπατούν και να κουβεντιάζουν με την άλλη γειτόνισσα, αποφασίζουν να στρίψουν για το σπίτι και να μη συνοδέψουν τον Επιτάφιο μέχρι τον ναό. Κι όπως σταματούν και στρέφουν, καταλαβαίνουν πως τα τρία κοριτσάκια, οι κόρες τους που τις άκουγαν μέχρι πριν λίγο, δεν είναι πουθενά γύρω. Βρίσκονται περίπου στο μέσο της πομπής, χιλιάδες κόσμου περνάει, ρέει από δίπλα τους, άγνωστοι μεταξύ αγνώστων μέσα στο μισοσκοτάδο και στις διαλείπουσες αναυγίες των κεριών, και οι δυο γυναίκες παγώνουν, στέκουν αμήχανες και τρομοκρατημένες. Η Γεωργία πασκιζοντας να κρατήσει ψύχραιμη βγάζει μια σπαρακτική κραυγή:

– Αθανασίαααα...
Και μετά η Εύα, ήδη βουρκωμένη, τρομοκρατημένη:
– Μίνα, Άνναααααα...
Τίποτε. Οι φωνές τους δεν ακούγονται, χάνονται μέσα

στις ψαλμοδιές, τις ομιλίες και τα βήματα των ξένων – οι δυο γυναίκες ουρλιάζουν δυνατότερα, ο κόσμος τις βλέπει περίεργα, περνώντας, χάσαμε τα κοριτσάκια μας, φωνάζουν εκείνες. Κάνουνε επάνω – κάτω, τρέχουνε πέρα – δώθε ψάχνοντας, κοιτώντας ανάμεσα στο πλήθος – πανικοβάλλονται, ξαναγυρίζουν, συλλαβίζονται πάλι κλαίγοντας. Η Γεωργία λέει, πάμε σπίτι, μήπως έστριψαν νωρίτερα και ανέβηκαν σε εσάς, να παίξουν, όπως κάνουνε συνήθως, μιας είναι και η γιαγιά των διδύμων στο σπίτι για να τις ανοίξει. Η Εύα έχει φτάσει σχεδόν σε κατάσταση υστερίας, απόγνωσης – Παναγία μου, τα παιδιά μου, λέει, κοιτώντας προς τα άνω ξεσταχιασμένη, τα παιδιά μου, και τα μάτια της έχουν πάρει μια μαύρη, τραγική αγραίδα, σαν να βλέπει κάποιο δράμα οριστό, σαν να άνοιξε το καταπέτασμα του ουρανού. Η Γεωργία σταματάει, ανοίγει το κινητό της αλλά δεν ξέρει ποιον να πάρει, τηλεφώνησε λέει με κομμένη φωνή, να μη χασομερούμε, πάρε τη μητέρα σου, μήπως πήγαν στο σπίτι. Η Εύα βγάζει το δικό της κινητό, και απ' την ταραχί μόνο στην τρίτη προσπάθεια κατορθώνει να πάρει τη μάνα της, γιαγιά των διδύμων. Εκείνη απαντάει πως δεν έχουν έρθει στο σπίτι, δεν είναι εδώ – η Εύα το κλείνει, πάμε λέει να ψάξουμε προς τα κάτω, μέσα στον κόσμο, μέσα στα μαγαζιά, προς την Εκκλησία, παντού. Πάρε το μαζορόμιο, την προτρέπει η Γεωργία, και εγώ το απέναντι, ενώ τρέχει ήδη αντίκρου ερευτώντας παντού με τα μάτια, φωνάζοντας το όνομα της κόρης της με πασμένη φωνή, κλαίγοντας – καθώς περνάει μπροστά από έναν καθρέφτη καταστήματος βλέπει φευγαλέα τον εαυτό της, τα βαμμένα της χείλη και με μια κίνηση με το αναστροφή της παλάμης της τα ξεβγάφει. Παναγία μου, ψιθυρίζει τρέμοντας, εσύ που έχασες τον γιο σου τον μονογενή, βόθη με – και συνειδητοποιεί πως είχε αυτά τα λόγια παρότι δεν είναι καθόλου θρησκα, παρ' α μια τυπική χριστιανή, μια πραγματρία δασκάλα, μια γυναίκα που ποτέ δεν επικαλέστηκε τα θεία. Βλέπει, περνώντας, μέσα σε ένα κλειστό κρεπωλείο, τα σώματα των

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ

αμών να κρέμονται από τα τσιγκέλια μέσα στο γαλαζωπό φως από λαμπτήρες LED και της φαίνονται σαν σφαγμένοι άγγελοι – Θεέ μου, ψιθυρίζει, Κρεοπωλείο αγγέλων, έχουνε σφάζει τους αγγέλους. Και «οδυρομένη μητέρα σπλάγχνα, ετέρωτο την καρδίαν». Της έρχονται πάλι δάκρια και σκέφτεται αίφνης να τηλεφωνήσει με το κινητό στον άντρα της, στη Λάρισα – αλλά την ίδια στιγμή το μετανιώνει, τι να του πει, πώς να του πει ότι έχασε το παιδί στον Επιτάφιο, δεν είναι δυνατόν, και συνεχίζει να ψάχνει περπατώντας αλλοπαρμένη, ρωτώντας στα τυφλά, φωνάζοντας.

Η Εύα παραπατώντας προχωρεί κι αυτή προς τα κάτω, σταματάει περαστικούς, ζητάει πληροφορίες. Βρίσκει στη γωνιά έναν χωροφύλακα και τραυλίζοντας του λέει πως χάθηκαν τρία μικρά κοριτσάκια, τι φορούσαν ρωτάει εκείνος, η μία ένα πράσινο φούτερ και τα δύο είναι διδύμα, με καρό φουστίτσες, κόκκινα, δετά λουστρίνια και κρατούν στα χέρια κούκλες κι ένα λούτρινο αρκουδάκι – κάποιος διερχόμενος που ανέβαινε προς τα πάνω ακούει τη συζήτηση και της λέει νομίζω ότι είδα τα κοριτσάκια κοντά στην εκκλησία. Τρέξε. Η Εύα περνάει απέναντι βρίσκει τη Γεωργία και αρχίζουν να βαδίζουν όσο μπορούν πιο γρήγορα προς τον ναό.

Ψάχνουν έξω στον περίβολο που είναι γεμάτος κόσμο – αλλά τίποτε. Μπαίνουν με άγχος μέσα στον Άγιο Παντελεήμονα όπου έχει ξαναγυρίσει ο Επιτάφιος και το εκκλησίασμα πλημμυρίζει ακόμα τους χώρους, στριμώχνονται, σπρώχνουν, γυρίζουν παντού, φωνάζουν τα ονόματα των κοριτσιών, ανάμεσα στις ωραίες φωνές των ιερών που ψάλλουν

...Ο Αδης, Λόγε, συναντήσας σοι, επικράνθη...

Ανεβαίνουν στον γυναικωνίτη, κατεβαίνουν, ρωτούν – τίποτε, πουθενά. Πετάνονται πάλι έξω απ' την εκκλησία αλλοφρονημένες, αποκαρδιωμένες, με ξεραμένα μάτια. Δίπλα στον ναό ξεκινάει το μεγάλο,

Τα τρία νήπια
δεν γνωρίζουν
τι είναι το νεκροταφείο,
τι σημαίνει, τι είναι
τα μνήματα, οι νεκροί,
το τέλος, και κάθονται
εκεί άνετα, άφοβα,
επί τάφου.
Τα ποδαράκια τους
κρέμονται στον αέρα.
Τα λουστρίνια
των διδύμων
ξαστράφτουν. Και τα τρία
νήπια είναι λουσμένα
σε ένα υπερκόσμιο
φως θαρραλέων κεριών,
των θάνατο θανάτω
πατώντας χωρίς
να το ξέρουν. Οι δυο
μπιέρες τα κοιτάζουν
βουβές, ακίνητες,
σαν να βλέπουν θαύμα:
μιαν πρώιμη, τριπλή,
άσπιλη ανάσταση

περιφραγμένο με χαμηλό τοίχιο, νεκροταφείο του συνοικισμού το οποίο, σήμερα, αυτή τη νύχτα είναι πάμφοτο, γιατί όλοι οι συγγενείς έχουν έρθει λόγω της Μεγάλης Βδομάδας και καθάρισαν τους τάφους των συγγενών τους, πλύνανε καλά τα μάρμαρα και τις κορνίζες των φωτογραφιών, βάλανε λουλούδια στις ανθοδόχες, και έχουνε ανάψει όλους τους λαμπτήρες και τα κεριά. Το κοιμητήριο είναι πεντακάθαρο και μυστηριακά φωταγωγημένο, πέρα ως πέρα. Η Γεωργία βλέπει την πόρτα του νεκροταφείου μισάνοικτη και πιάνει την Εύα απ' το χέρι και μπαίνουνε βιαστικά ανάμεσα στους τάφους. Το μέρος, νύχτα Μεγάλης Παρασκευής, φαντάζει επίφοβο κι απόκοσμο, με όλα τα κεριά αναμμένα να τρεμοσβήνουν και τις σκιές να κινούνται ρευστά, απειλητικά – περπατούν ανάλαφρα με δέος και φόβο, προσεκτικά. Προχωρούν διστακτικά και στο βάθος στρίβουν δεξιά ανάμεσα στα μνήματα και τα αραιά, ασβεστωμένα κυπαρίσσια, ψάχνοντας. Σφίγγουν η μία το χέρι της άλλης, προχωρούν κι άλλο και ξαφνικά στέκουν, παγώνουν. Βλέπουνε με λαχτάρα, άναυδες, και δεν μπορούν να το πιστέψουν: πάνω στο οριζόντιο, υπερυψωμένο μάρμαρο ενός μεγάλου οικογενειακού τάφου έχουν ανεβεί και κάθονται τα τρία μικρά κοριτσάκια αμέριμνα, του καλού καιρού, παίζουνε με τις κούκλες και τον αρκούδο τους και κουβεντιάζουνε ξέγνοιαστα. Τα τρία νήπια δεν γνωρίζουν τι είναι το νεκροταφείο, τι σημαίνει, τι είναι τα μνήματα, οι νεκροί, το τέλος, και κάθονται εκεί άνετα, άφοβα, επί τάφου. Τα ποδαράκια τους κρέμονται στον αέρα. Τα λουστρίνια των διδύμων ξαστράφτουν. Και τα τρία νήπια είναι λουσμένα σε ένα υπερκόσμιο φως θαρραλέων κεριών, τον θάνατο θανάτω πατώντας χωρίς να το ξέρουν. Οι δυο μπιέρες τα κοιτάζουν βουβές, ακίνητες, σαν να βλέπουν θαύμα: μιαν πρώιμη, τριπλή, άσπιλη ανάσταση.

Από τις εκδόσεις Πατάκη μόλις κυκλοφόρησε το μυθιστόρημα του Γ. Σκαμπαρδώνη «Ηλιος με ξιφολόγες» για τη Θεσσαλονίκη του 1931

Κ. ΣΚΑΛΒΕΝΙΤΗΣ